

କଲେବ ହାତି

B.T. AGENCY.

ଆସିଯାଟେଡ୍ ଅର୍ଥିଯେନ୍ଟାଲ ଫିଲ୍ମ୍ ପ୍ରେଡିଉସାର୍ଜର୍ ଚିତ୍ର

আশুতোষ দাসের প্রতি
হাট থেরেসোসিয়েটেড গুরিয়েন্টাল ফিল্ম প্রদত্ত রচনা আৰ তাৰ পাইক
জয়ন্তকে প্ৰথম-শ্ৰান্তিলি নদীৰ জলে।

দেশেৱ দাৰী

বলে শেৰ-নিঃখাস

কাহিনী ও পৰিচালনা :-	সমৱ ঘোৰ	'ব এই মনে
সুৱ-শিল্পী	— রবি রাও চৌধুৰী	তত্ত্বাবধায়ক
চিৰ-শিল্পী	— শচীন দাসগুপ্ত	গীতকাৰ
	মুৱাৰী খোৰ	
শক-যন্ত্ৰী	— শিশিৰ চট্টোপাধ্যায়	
সম্পাদনা ও টেক্নিকাল		সজ্ঞাভূতণে
উপদেষ্টা	— রাজেন চৌধুৰী	ৱসায়নাগারে
চিৰ-পৰিদৰ্শনে	— ধীৱেন দাসগুপ্ত	
দৃশ্য-সজ্ঞাৰ	— সত্যেন রায়চৌধুৰী	
নৃত্য-পৰিকল্পনা	— পিটাৰ গোমেস	
ছিৰ-চিত্ৰে	— সত্য সাহাল	
		ব্যবস্থাপনা
		— হৰিদাস চট্টোপাধ্যায়

সহকাৰৈগণ :

পৰিচালনায় : সুনীল ইঞ্জিন দাস, তাৰাপদ ব্যানার্জি ★ শব্দযন্ত্ৰে : সন্তু বোস
চিৰশিল্পী : নিম্নল মুখোঃ, মুবেধ বন্দোঃ ★ কুপসজ্ঞাৰ : শক্তি দেন, মৰীৰ দত্ত,
অক্ষয় বোস ★ সম্পাদনায় : গোৰক্ষন অধিকাৰী, অমিয় মুখোপাধ্যায় ★ ব্যবস্থাপনায় :
যুগল দাস, ক্ষিতীশ নাগ, জিতেন গাল ★ দৃশ্যসজ্ঞাৰ : গোৱৰ পোদার, রমেশ অধিকাৰী

কুপসজ্ঞে :

জ্যোৎস্না, সাবিত্রী, প্ৰভা, নিভানন্দী,
বেলাৱাণী, মায়া, আশা, কৰা঳ী, উষা

ৱাজলঙ্গী (ছোট), ভাই, বিপিন,

মন্তোৱ, নবদ্বীপ, সাধন,

শৈলেন, প্ৰভাত, কেষ্ঠন,

বিভূতি, বাদল, নকুল,

হিৱ দাস, মণি,

জিতেন, মুৱাৰী,

শচীন, রবীন

মিহিৱ !

অভূতি ।

[ইন্দ্ৰপুৱী ছুড়িওতে গৃহীত] । [পৰিবেশক : কোয়ালিটী ফিল্মস]

মূল্য দুই আনা মাত্ৰ

দেশৱ মাতৰী

ওদের দুজনকে দেখে মনে হ'ত, ওরা এক মাঝেই হট সন্তান। ওরা মানে—জয়স্ত আৰ ইউনুফ্ৰ। স্বথে—চৃথে—আনন্দে—বেদনায়—কলহে—মিলনে ওৱা ছিলো আৱেজনেৰ ঠিক পাশে।

এৱা ছাড়া ছিলো আৱেজন তাৰ নাম মালতী,—ইউনুফেৰ স্তৰি মমতাজেৱ স্থৰী। মালতীৰ অমৃহা মাকে দেখাশুনা ক'ৰত মমত জ। গাঁয়েৰ নায়েৰ জনান্দিনেৰ নজৰ মে শুধু গুৱীৰ গুজাদেৰ ধনসম্পত্তিৰ দিকেই ছিলো, এ কথ্য বল্লে যিথে বলা হবে। মালতীৰ ওপৰ তাৰ দৃষ্টি এড়ায়নি। গ্রামেৰ পঞ্চায়েৎ এই জনান্দিন মালতীৰ বিবাহ-স্তৰাবে মালতী একদিন ষষ্ঠি কোৱে জানালো তাৰ অদৃশ্যত। জনান্দিন ফৰে গিয়ে তাৰ দুকান্দেৰ নিত্য-সন্তোষ নদেৱাঁদেৰ সঙ্গে পৱার্শৰ কোৱে আৱো “পঁচজনকে নিয়ে ‘এক-ধৰে’” ক'ৰলৈ মালতী আৱ তাৰ মাকে। অজ্ঞাত ছিলো হাতেৰ কাছেই। মালতীৰা বাঙ্গল এবং তাৰ পীড়িতাৰ মা যাকে আৱ কেউ সেবা ক'ৰতে এগিয়ে আসে নি, তাকেই দুধ—জল—আৱ অন্ন জুগিয়েছে বৰকতকৃত মমতাজ, কাজেই জাত যেতে আৱ দাকী কি?

এই নাটকেৰ আৱস্ত ঠিক এইখান থেকেই। মালতী আৱ তাৰ মাকে যেমন সকলে ছেড়ে গেলো, তেমনি তাৰে দিকে সাহায্যেৰ হাত বাড়িয়ে দিলে একজন। তাকে সবাই জাৰতো “অতুল-দা” বলে। আসল সে ছিলো হানিয়া জমীনোৱেৰ ভাঙ্গে এবং সমস্ত সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী। কিন্তু কেউ জানতো না তাৰ এই আসল প'ৰিচয়। এদেৰ কাছে সে ছিলো আদৰ্শবাদ সাধাৰণ যুৰক—বাৰ কাজ ছিলো গাঁ থেকে জাতিভেদ, আৱ যত কুসংস্কাৰ দূৰ কৰা।

অতুল, মালতীৰ নিৱাশেৱ-অবস্থাৰ কথা শুনে তাৰে পরিধাৰেৰ বৰু হয়ে দাঢ়ালো। ওদিকে জয়স্ত গেলো ধৰন বেচে টাকা আনতে— মালতীৰ মাঝেৰ চিকিৎসা হৈব। মালতীৰ মাভালো হয়ে উঠলৈ, মালতীৰ সঙ্গে তাৰ বায়ে হৈলৈ

হাট থেকে ফেৱাৰ পথে জনান্দিনেৰ সাক্রেদ নদেৱাঁদ আৱ তাৰ পাইক জয়স্তকে পেছন থেকে মাঘায় লাঠি মেৰে, ফেলে দিলো নদীৰ জলে।

জয়স্তৰ ফেৱাৰ আশায় ব্যৰ্থ হয়ে বেশী দিন না যেতে শেৱ-নিঃশ্বাস কেলো মাঘতীৰ মা। এবাৰে হয়ত মালতীকে পাওয়া যেতে পাৱে এই মনে কৰে কুমীৱেৰ অঞ্চল চোখে নিয়ে এগিয়ে এলো জনান্দিন সাহায্যেৰ ছলনায়। এবাৰও মালতী তাকে বিশুধ ক'ৱলে। ইউনুফ আৱ অতুল ছাড়া আৱ কাৰুৰ সাহায্য সে নেবেনা, মাঝেৰ শবদাহে।

মালতীৰ বাড়ী বাঁধ ছিলো জনান্দিনেৰ কাছে। পাইক গিয়ে তাড়িয়ে দিলো তাকে। মালতী এসে উঠলৈ কামিনীৰ কাছে। কামিনীৰ কলক্ষিত জীবনে এবাৰ এলো স্বেহ আৱ ভালোবাসাৰ প্লাবন। জনান্দিনকে আশ্চৰ্য ক'ৱে দিয়ে সে তুহাত আগলৈ দাঢ়ালো মালতীকে বাঁচাৰাৰ কঠিন প্ৰতিজ্ঞায়।

এমন সময় গাঁয়েৰ ছোট আকাশ ছায়োগেৰ ঘন-মেঘে গেলো চেক। ছৰ্ভিক্ষেৰ দাকুণ ছদিলৈ হতাখাস প্রামাণী অতুলকে ডাক দিলো।

টাকা দিত প্ৰতিক্ষণত হলো অতুলেৰ সহৱাসী জমীদাৰকাকা। টাকা পাওয়া গেলো, কিন্তু চাল পাওয়া গেলো না। গত ছৰ্ভিক্ষেৰ দিনে মাঘৰেৰ প্ৰাণেৰ বিবিময়ে যাৱা সৰ্ব সংঘৰ কৰে ছিল, তাৰেই প্ৰতিনিধি জনান্দিন এবাৱেও টুল না। হৃষ্মকীৰ উভৰে তাৰ পাইক এবাৰে মাটিতে শুইয়ে দিলো অতুলকেই।

অন্ধকাৰ ঘৰ, স্মৃতি প্ৰীতি, লাঙ্গিত, অপম নিত, অচেতন্ত অতুলেৰ মথ ও কাৰ কথা? এক হাৰ-না-মানা মানবাত্মাৰ আৰাস-বাণী?—

“বীৱেৰ এ-ৱক্ত শ্ৰোত, মাতাৰ এ অশ্বধাৰা
ধৰাৰ ধূলায় সে কি হবে হাৱা?

ৰাত্ৰিৰ তপস্তা সে কি আনিবে না দিন?”

পাশে বসে মালতী কাৰ ব্যৰ্থ প্ৰত্যাশায়?—
জান্মলায় ও কাৰ ছাঁয়া? মৃত বলে যাৰ আশা। এতদিন
সকলেই দিয়েছিলো ছেড়ে, সেই জয়স্ত কি ফিৰ এলো?
আৱাৰ?—কিন্তু ওৱ চেথেৰ দৃষ্টি এত হংস্য কেনো?
ওকি তবে ভুল বুৱালৈ অতুল আৱ মালতীকে?—
মাকি ওৱ পেছনেও আছে জনান্দিনেৰ ছক্ষান্ত?

(১)

জায়ায় যেরা সোনার গায়ে জনম মোদের ভাই
গান গেয়ে থাই সকল সীরে
ভাবনা কিছি নাই ।
রোজ খারার আশীর লয়ে
নামে বরার ফসল হয়ে
মাটির মাঝের কেমল মেহ
খাদের শীরে পাই
পোরাল মোদের হাঁধ-ক্ষেত্র
পোলার তরা ধন
দীর্ঘ মোদের জলে ভরা
গায়ে আছে আগ
এই গায়েরই বাতাস আলো
বাসি সোরা কতই ভাল
খুল্য মোদের পর্ণ-পূরী
ধন্ত সোরা তাই
— ধন্তময় ভট্টাচার্য

(২)

তুক করেছি পেতেছি কাদ,
তাইত তুমি পড়লে ধৰা
ওগো আমার সোনার চীর ।
মালতী—চৰ্ট, তুমি বেড়াও খুঁজি পালিয়ে ঘাবার
পথ বুবি ?
জয়ষ্ঠ :—ওগো না, না, দিবি তোমার
আমাৰ মনে নাই সে মাধা ।
মালতী :—তবে কি গো বাধবে দৰ
বুৰু নিৱালা পথেৰ পৰ
জয়ষ্ঠ :—আমি বাধব বাসা এইতো আশা,
বিবি বিবি না মাধে বাদ,
হজমে :—মোৱা বাধব বাসা এইতো আশা
বিবি বিবি না মাধে বাদ ।
— ইলু সেন

(৩)

মনেৰ মানুষ পৰাণ চায় রে
নয়ন তাৰে কোখা পায় রে
চোখে চোখে কথা বল নে
মোৱা কাকে নাহি আদে হায় রে
জানিনা চোখে তাৰ কি আছে শুণ
চোখেতে চোখ দিয়ে আলায় আশুণ
পিলাস জাগায় শুশু হায় রে
মনেৰ মানুষ পৰাণ চায় রে
নয়ন তাৰে কোখা পায় রে ।
— ধন্তময় ভট্টাচার্য

(৪)

আমাৰ জীবন কমল যায় ভেঙে যায়
হৃথেৰ দৱিয়ায়
৩% হৃথেৰ দৱিয়ায়
আলোৱা কুমাৰ কাহাৰ লাগি,
কোন হন্দুৰে রইল জাগি ?
তাৰ নয়নে রং লেগোছে
কোন দে নয়ন তাৰায়
হন্দুৰ দল যদি যায়
এমনি বৃথাই টুটে,
কুড়িৰ বাধন ভেঙে কেন দে
উঠল তবে কুটে ?
লাগে না যে প্ৰেমেৰ পূজাৰ
দে কুল কেন কোটে গো হায়,
যায় না পাওয়া যাবে—
তাৰে মন কেন গো চায়
হৃথেৰ দৱিয়ায়
— ইলু সেন

(২)

পাধীনতা সংগ্ৰামে মৈনিক এম আজ,
কৰ আজ জীবনেৰ জয়গান ।
বগুল কৰু কৃষ, হিবে জীব, হিবে জয়
মৃক যে হৰে সাত কেটি প্ৰাণ,
কৰ আজ জীবনেৰ জয়গান !
পাধীনতা সব দেৱা এ দেশেৰ দাবী হোক,
দাবী হোক সপ্তান একটি মাৰ—
সেনানীৰ জাত নাই, লং নাই, ক্ষয় নাই
লক্ষ্মিতে হৃথেৰ পাৰাবাৰ,
হৃথিমী মাটি-মাৰ ঘূচাইয়া বকন
কৰ কৰ হৃথেৰ অবদান ।
পাধীনতা সংগ্ৰামে দৈনিক এম আজ
কৰ আজ জীবনেৰ জয়গান ।

—দেবনাৰায় শুণ

S A L I E S

D E P E N D

Products packed in
beautifully designed
tin containers—
attract attention
—create a buying impulse
in customers.
Tin containers pre-
serve your products
and maintain the
prestige of your firm.

NATIONAL SHEET & METAL WORKS LTD.
361A, SAHITYA PARISAD ST. CALCUTTA

ফুল ও ফালের
উৎসুকু রীজ ও চাবার
প্রক্ষমান শ্রোতৃশান !

দামেন কিং
বেহানা

মডার্ণ এডভার্টাইজিং চেম্বাসে'র তরক হইতে ই. দীপ্তেন্দ্র সাম্যাল কর্তৃক সম্পাদিত ও
প্রকাশিত। ৮৬নং, বৌবাজার ফ্রাট, জুভেনাইল আর্ট প্রেস কলিকাতা। হইতে
জি, সি, রাষ্ট্র কর্তৃক মুদ্রিত।